

PROTOKÓŁ Z I POSIEDZENIA

Komitetu Monitorującego Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększania Odporności

Data: 17 maja 2023 r.

Miejsce: Warszawa, Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej

Posiedzenie odbyło się z inicjatywy pełniącego funkcję Przewodniczącego Komitetu Monitorującego Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększania Odporności (KM KPO), Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej – Pana Grzegorza Pudy.

Porządek obrad przedstawia Załącznik nr 1 do Protokołu.

Na posiedzeniu stawili się członkowie KM KPO, w liczbie (52 osoby) gwarantującej pełną zdolność do podejmowania uchwał przez KM KPO. W obradach uczestniczyli członkowie KM KPO, ich stali zastępcy albo osoby zastępujące członków na podstawie doraźnego upoważnienia (lista osób, na podstawie złożonych podpisów, stanowi Załącznik nr 2 do Protokołu).

Organizację i obsługę posiedzenia zapewnił Sekretariat KM KPO, którego funkcję realizuje Departament Strategii, w Ministerstwie Funduszy i Polityki Regionalnej (MFIPR).

1. Otwarcie posiedzenia

P. **Marcin Horała, Sekretarz Stanu w MFiPR** przywitał uczestników obrad i otworzył I posiedzenie KM KPO oraz przedstawił porządek obrad, do którego członkowie KM KPO nie zgłosili zastrzeżeń.

2. Prezentacja i przyjęcie Regulaminu KM KPO

P. **Magdalena Dziubek – Grudzińska, Naczelnik w Departamencie Strategii w MFiPR** zaprezentowała założenia oraz zapisy w projekcie Regulaminu Komitetu Monitorującego do spraw planu rozwojowego, będące efektem uwag i propozycji rozwiązań zgłoszonych przez członków KM KPO w trakcie konsultacji regulaminu.

P. **Renata Calak, Dyrektor Departamentu Strategii w MFiPR**, która, na podstawie upoważnienia Przewodniczącego, przejęła przewodniczenie obradom, po prezentacji zaprosiła zebranych do dyskusji. Głos zabierali odpowiednio:

P. **Joanna Furmaga-Stoczkiewicz (Związek Stowarzyszeń Polska Zielona Sieć)** zgłosiła wniosek o bezzwłoczne uformowanie podkomitetów monitorujących.

P. **Krzysztof Kosiński (Związek Miast Polskich, Prezydent Ciechanowa)** odniósł się do kwestii wyrównania relacji między stroną rządową a społeczną w podkomitetach (wobec odrzucenia uwagi do Regulaminu dotyczącej wiceprzewodniczących w KM KPO ze strony pozarządowej) i zapewnienia partnerom możliwości pełnienia w podkomitetach bardziej aktywnej roli oraz dania im większych możliwości nadzoru nad KPO poprzez powierzenie funkcji przynajmniej wiceprzewodniczących w podkomitetach.

Konfederacja Lewiatan (członek nie przekazał zgody na udostępnienie danych osobowych) postulowała rozszerzenie uprawnień KM KPO poprzez otrzymywanie przez KM KPO informacji o planowanych naborach, kryteriach wyboru, o konsultacjach, projektach, które otrzymają dofinansowanie w ramach KPO.

P. **Tadeusz Truskolaski (Unia Metropolii Polskich, Prezydent Białegostoku)** poprosił o podanie liczby członków KM KPO w podziale na proporcje strony rządowej i pozarządowej oraz przychylił się do głosu P. **Krzysztof Kosińskiego**.

P. **Karolina Dreszer-Smalec (Ogólnopolska Federacja Organizacji Pozarządowych), Karolina Zimmer-Drabczyk (Niezależny Samorządny Związek Zawodowy „Solidarność”) i Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych** (członek nie przekazał zgody na udostępnienie danych osobowych) – wsparli głos dotyczący zagwarantowania pełnego dostępu do informacji, argumentując, że umożliwi to lepsze wypełnianie zadań członkom KM KPO.

P. **Adam Zawisny (Polskie Forum Osób z Niepełnosprawnościami)** przypomniał wszystkim zebranych o istotnej kwestii, czyli zapewnieniu dostępności dokumentów.

P. **Joanna Furmaga-Stoczkiewicz** nawiązała do postulatu strony samorządowej i zaproponowała, żeby jednak ministrowie właściwi byli odpowiedzialni za przewodniczenie podkomitetom, bo strona rządowa ma lepsze narzędzia do tego, by brać odpowiedzialność za prace tych gremiów, przy czym wnioskuje o zapewnienie równowagi między stronami rządową i pozarządową w składzie podkomitetów.

Pracodawcy Rzeczypospolitej Polskiej (członek nie przekazał zgody na udostępnienie danych osobowych) poprosił o wyjaśnienie zapisów dotyczących § 3. 2. w Regulaminie.

P. **Renata Calak** podsumowując dyskusję, zaproponowała przyjęcie Regulaminu w zaprezentowanej formie, a jeśli w praktyce okaże się, że jakieś rozwiązania wymagają zmiany, wtedy zapisy w Regulaminie zostaną odpowiednio zmodyfikowane i dostosowane. Podkreśliła, że MFiPR zależy, by podkomitety zaczęły swoją pracę bez zbędnej zwłoki, działały efektywnie i na ich forum odbywała się wymiana informacji o realizacji poszczególnych kamieni milowych. Zobowiązała się do większej aktywności na stronie internetowej MFiPR - w zakładkach, w których zamieszczane są informacje dotyczące KPO, w tym o planowanych naborach. Poinformowała również, że KM KPO liczy 60 członków, a strona pozarządowa – zgodnie z przepisami ustawowymi – stanowi połowę składu Komitetu. Odnosząc się do interpretacji § 3. 2. w Regulaminie wyjaśniła, że pisemny wniosek ¼ członków Komitetu nie musi być przesyłany wyłącznie w formie papierowej, a np. uznawane będzie zgłoszenie drogą e-mailową.

Konfederacja Lewiatan podtrzymała swój wcześniejszy postulat, by zagwarantować członkom KM KPO, którzy zwracają się indywidualnie do poszczególnych resortów (IOR/IOI), że informacje, o jakie wnioskuje będą im udostępniane.

Głos poparł również P. **Krzysztof Kosiński**.

Poproszony o zabranie głosu P. **Piotr Zychła, Dyrektor Departamentu Prawnego w MFIPR** wyjaśnił, że wyposażenie członków KM KPO w kompetencje/uprawnienia, o jakie postuluje strona pozarządowa, wykraczają poza zapisy określone ustawowo. Z taką interpretacją przepisów nie zgodził się P. **Krzysztof Kosiński**.

P. **Renata Calak** zaproponowała kompromis i dodanie dodatkowego punktu w Regulaminie, w Rozdziale 2 Zadania Komitetu w brzmieniu: „9) zapoznanie się z informacjami na temat realizacji planu rozwojowego przekazanymi przez instytucję koordynującą KPO, w tym w zakresie aktualnych naborów, planowanych naborów, zakończonych naborów oraz list przedsięwzięć i harmonogramów.”.

Wobec braku sprzeciwu ze strony członków KM KPO, poddała pod głosowanie Uchwałę nr 1 wraz z ww. autopoprawką.

Liczba uprawnionych do głosowania - 52, głosowało - 50 uprawnionych, oddano: 49 głosów za, 1 głos wstrzymujący się.

Uchwała nr 1 Komitetu Monitorującego do spraw planu rozwojowego w sprawie przyjęcia Regulaminu Komitetu Monitorującego do spraw planu rozwojowego została przyjęta (Załącznik nr 3 do Protokołu).

3. Przegląd realizacji KPO i poszczególnych reform i inwestycji z punktu widzenia postępów w osiągnięciu wskaźników i kamieni milowych. W tej części spotkania kolejni prelegenci zaprezentowali:

P. **Marta Höffner, główny specjalista w Departamencie Strategii, MFIPR** – przegląd realizacji KPO i poszczególnych reform oraz inwestycji.

P. **Sebastian Sobieraj, Dyrektor Departamentu Obsługi Rozliczeń w Polskim Funduszu Rozwoju** – zagadnienia dotyczące zrealizowanych zleceń wypłat, prognoz wypłat na maj-lipiec br. oraz budżetu na wypłaty na prefinansowanie KPO.

P. **Wanda Klepacka, Dyrektor Departamentu Strategii i Rozwoju w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi** – przegląd realizacji reform i inwestycji KPO, za które odpowiada MRiRW z punktu widzenia postępów w osiągnięciu wskaźników i kamieni milowych.

P. **Marlena Kończak, Dyrektor Departamentu Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego w Ministerstwie Rodziny i Polityki Społecznej** – reformy i inwestycje KPO realizowane w MRiPS.

Po prezentacjach P. **Renata Calak** zaprosiła zebranych do dyskusji. Pytania zadawali:

Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych:

- Kiedy zostanie złożony pierwszy wniosek o płatność (dalej: 1WoP), a w odniesieniu do 2 i 3 WoP – jakie warunki pozostają do spełnienia, kiedy zostaną spełnione oraz jakie są zagrożenia w 2023 r., i poprosił o przesłanie takiej informacji członkom KM KPO.

P. **Karolina Zimmer-Drabczyk:**

- Jaki jest klucz do kolejności zlecania wypłat przez PFR.

Konfederacja Lewiatan:

- Czy jest miejsce, gdzie MFIPR publikuje listę rozpoczętych inwestycji, także inwestycji indykacyjnych, a jeśli taka lista nie jest dostępna on-line, czy można ją otrzymać;
- Co kryje się pod pojęciem inwestycje rozpoczęte (sformułowanie używane podczas prezentacji przedstawicielki MFIPR);
- Czy jest możliwa sytuacja, że są nabory organizowane przez jakąś instytucję (Agencja Badań Medycznych), których nie widać w harmonogramie, a przypominają inwestycję D. 3.1.1 z KPO;

- Inwestycja w zakresie morskich farm wiatrowych (MFW) – czy były jakieś inne projekty złożone w naborze, poza fiskką, o której jest informacja z marca br. na stronie www, a jeśli były inne fiskki, czy zostały ocenione negatywnie;
- Czy jest plan/termin dotyczący złożenia pierwszego wniosku o płatność;
- Czy wśród mierników, pokazywanych na prezentacji MFIPR są jakieś inwestycja (w 1-3 WoP), które zakończono;
- Czy znane są terminy konkursów, które są interesujące dla firm tj. o charakterze cyfryzacyjno-robotyzacyjnym w MAP oraz HoReCa, bo indykacyjny harmonogram ze strony www. jest nieaktualny, nabory nie wydarzyły się oraz czy kryteria wyboru w projektach HoReCa będą konsultowane;
- Czy zostanie opublikowana lista projektów przyjętych do dofinansowania ze wskazaniem nazwy beneficjentów i kwoty dofinansowania w rozstrzygniętych już w MRiRW konkursach związanych ze wsparciem przetwórstwa rolno-spożywczego;
- Co kryje się pod informacją o trzecim źródle dofinansowania w prezentacji PFR i czy w przy braku środków w PFR, jakieś inwestycje zostaną przesunięte;
- Czy rząd dokonywał szacunków, ile kosztuje prefinansowanie KPO z PFR i czy są szacunki, jeśli potrzebna będzie emisja obligacji, żeby sfinansować wydatki, na które 19 mld zł nie wystarczy.

P. Karolina Cyran – Juraszek (Ogólnopolski Związek Rewizyjny Spółdzielni Socjalnych):

- Od kogo zależy, kiedy będzie drugi nabór dot. wsparcia dla podmiotów ekonomii społecznej;
- Wsparcie programów dofinansowania miejsc opieki nad dziećmi 0-3 lat (żłobki, kluby dziecięce) w ramach MALUCH+ - czy wnioski z pierwszego naboru mogą udoskonalać drugi nabór m. in. W obszarze demarkacji.

P. Krzysztof Kosiński:

Odnosząc się do sposobu przydzielania środków z Programu „MALUCH+” zwrócił uwagę, że algorytm, nie był konsultowany z samorządami, a ich opinia mogłaby być pomocna dla osiągnięcia efektu Programu. Przestrzegając, że zaplanowane przez MRiPS osiągnięcie 47 tys miejsc może w najbliższych miesiącach okazać się niewykonalne wobec wzrostu kosztów budowy. Jako przykład podał sytuację w swoim samorządzie, który otrzymał 4 mln zł na żłobek na 100 miejsc, ogłosił konkurs na budowę i najtańsza oferta w przetargu wyniosła aż 16 mln zł, co zabezpiecza zaledwie 25% całości wydatków na inwestycję. Samorząd nie jest w stanie zrealizować inwestycji i należy sądzić, że w podobnej sytuacji braku wystarczającego wkładu własnego będzie 90% samorządów. Zadał pytanie:

- Czy samorzady, które już otrzymały środki dostaną aktualizację przydzielonych im kwot po rewizji KPO, przy czym nawet po rewizji i zwiększeniu (w jego samorządzie z 4 mln do ponad 6 mln zł) kwota nadal będzie niewystarczająca. Wiele samorządów może wycofywać się z tego typu inwestycji.

Po serii pytań nastąpiły odpowiedzi i wyjaśnienia:

P. Marlena Kończak:

- W zakresie wsparcia dla podmiotów ekonomii społecznej trzeba pamiętać, że pewne kwestie zostały ustalone z KE i finalnie znalazły się w ustaleniach operacyjnych, więc nie są to wymogi stworzone wyłącznie przez MRiPS. MRiPS ma świadomość dużych wymagań i będzie przyglądać się pierwszemu wynikowi naboru. Drugi termin naboru planowany jest na przełomie II i III kw. br.
- Program „MALUCH+” – algorytm podziału środków był konsultowany, a raport z konsultacji znajduje się na stronie MRiPS. Wyniki pierwszego naboru do Programu pokazały dużą chęć i zaangażowanie JST, by miejsca tworzyć. MRiPS również otrzymuje wiele sygnałów o problemach finansowych i stąd m.in. kierunek rewizji i próba znalezienia sposobu, by jeśli nie w 100%, to przynajmniej w znacznej części, dofinansowanie zbliżyło się do cen rynkowych w obszarze usług budowlanych. MRiPS zamierza podejść jednolicie do JST, jeśli będzie zgoda KE na zwiększenie kosztów jednostkowych. MRiPS potwierdziło, że po rewizji KPO, planowane jest aneksowanie umów już podpisanych i zwiększenie kwot.

P. Wanda Klepacka:

- W ustaleniach operacyjnych znajduje się informacja o liście MŚP, które zostały objęte wsparciem w ramach A1.4.1. *Inwestycje na rzecz dywersyfikacji i skracania łańcucha dostaw produktów rolnych i spożywczych oraz budowy odporności podmiotów uczestniczących w łańcuchu” Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności”* i MRiRW ma obowiązek podać informację o nazwie podmiotu i kwocie poprzez system CST dla KE. MRiRW nie ma podstawy prawnej, by taką listę publikować na stronie MRiRW lub ARiMR, dlatego na ten moment MRiRW stosuje się do ustaleń operacyjnych. Przywołany został także art. 25a Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, w którym jest mowa, że każde państwo członkowskie tworzy portal, gdzie publikuje dane 100 ostatecznych odbiorców otrzymujących najwyższe dofinansowanie z KPO. Dodatkowo KE sama wyszła z inicjatywą stworzenia mapy inwestycji i upowszechniania tych informacji, które będzie zaciągała m. in. z systemu CST.

P. Sebastian Sobieraj:

- Zlecenia wypłat, na ten moment i zgodnie z umową, jaką zawarł PFR ze Skarbem Państwa, odbywa się po kolei i żadne kryteria wewnętrzne w PFR nie są wprowadzane.
- Trzecie źródło finansowania będzie to (za zgodą MF) wyjście na rynek z obligacjami, by móc pozyskać środki z rynku na dalsze prefinansowanie z KPO, do momentu, kiedy środki z KPO będą już dostępne. Aktualne koszty prefinansowania wynoszą zero, bo pochodzą zgodnie z umową z MFiPR ze środków na obsługę tarczy, środki ze zwrotów i spłat tarczy zostaną zwrócone na koniec trwania programu Tarcza Finansowa PFR.

P. Renata Calak:

- Polska liczy na pozyskanie środków z 1WoP, przy czym z 37 kamieni milowych objętych tym wnioskiem, 2 znajdują się w procesie realizacji. 35 kamieni jest wprowadzonych do systemu FENIX, jak będą zrealizowane 1WoP będzie mógł być wysłany. Na bieżąco monitorowane są kamienie milowe wchodzące do 2 i 3 WoP i jesteśmy w dialogu z KE w związku z rewizją KPO.

Uzupełniła wypowiedź przedstawiciela PFR informując, że Polska w ramach rewizji KPO występuje o część pożyczkową (23 mld euro) i dużą część tych środków chcemy zrealizować w ramach REPowerEU, które zapewnią 20% zaliczkę, w tym w części pożyczkowej. PFR zapewni prefinansowanie części dotacyjnej. Aktualnie MFiPR zależy na uruchomieniu jak największej liczby inwestycji i póki PFR ma zasób finansowy, środki są wypłacane kolejno. Jeśli nastąpi sytuacja, że środków będzie mniej, a perspektywa pozyskania pieniędzy na KPO będzie oddalać się, wtedy konieczne będzie dokonywanie weryfikacji wniosków. Weryfikacja będzie polegała na tym, że większy priorytet będą miały inwestycje do początkowych WoP oraz inwestycje, jakie mają taggging klimatyczny i cyfryzacyjny.

Zobowiązała się także, że MFiPR udroźni przepływ informacji oraz będzie przekazywał informacje od resortów, co wybrzmiało już w dodatkowym zapisie w Regulaminie.

P. Michał Godlewski, Dyrektor Departamentu Funduszy Europejskich i Instrumentów Rozwojowych, Ministerstwo Aktywów Państwowych:

- W wyniku naboru MFW było jedno zgłoszenie, ale wybrany podmiot ostatecznie zrezygnował. W ocenie MAP nabór nie udał się, a główny powód upatrywany jest w tym, że w ustaleniach z KE została wskazana sztywna data zakończenia inwestycji. Tego typu projekty są wielkoskalowe i MAP w ramach rewizji KPO i dyskusji z KE stara się wypracować mechanizm – fundusz, w ramach którego będą mogły być wspierane projekty z horyzontem czasowym wykraczającym poza 2026 r. Nabór będzie ponawiany.
- Ogłoszenie naboru do A.2.1.1 Inwestycje wspierające robotyzację i cyfryzację w przedsiębiorstwach planowane jest w czerwcu br. W zakresie A.2.1.1. nabór kierowany jest do dużych przedsiębiorstw. Kryteria były poddawane konsultacjom i są zamieszczone na stronie www.

P. Marta Leśniak, Zastępca Dyrektora Departamentu Programów Regionalnych w MFiPR:

- HoReCa - nabór planowany jest na początku 2024 r. Dokumentacja związana z tym naborem będzie konsultowana.

P. Robert Sidorowicz, Zastępca Dyrektora Departamentu Komunikacji i Promocji Funduszy Europejskich, MFiPR uzupełnił wypowiedzi dotyczące pytań, w jaki sposób, kto i gdzie informuje w zakresie KPO.

Wyjaśnił, że wszystkie informacje resortów dotyczące KPO muszą obowiązkowo znaleźć się w trzech miejscach tj. 1) strona www IOI/IOR – dla przejrzystości zakładki w takiej samej strukturze i szablonie obowiązującym wszystkie instytucje, 2) zbiorczo strona kpo.gov.pl administrowana przez MFiPR; 3) portal funduszy europejskich przeznaczony dla polityki spójności, ale tam również są publikowane informacje o KPO, bo jest to najpopularniejszy serwis wśród osób zainteresowanych środkami europejskimi. Na tych trzech stronach obowiązkowo muszą znaleźć się informacje o każdym naborze. Na stronach www.funduszeuropejskie.gov.pl nabory znajdują się w wyszukiwarce dotacji, czyli liście ogłoszonych naborów. MFiPR monitoruje pojawianie się informacji o naborach. Możliwe jest zapisanie się na newsletter, z dedykowaną kategorią naborów KPO.

Nawiązał do dwóch inicjatyw prowadzonych przez KE: 1) obowiązkowa – wynikająca z art. 25 ww. rozporządzenia, na podstawie którego Polska będzie zobowiązana do publikowania listy 100 ostatecznych odbiorców wsparcia (nie konkretnych inwestycji czy reform), którzy otrzymali wsparcie o najwyższej wartości; 2) KE zbiera informacje nt. najciekawszych/najatrakcyjniejszych (dowolność dla państwa członkowskiego) projektów realizowanych w danym państwie w postaci mapy w skali całej Europy, która jest już dostępna w podstawowej formie na stronach KE.

Po tych wyjaśnieniach nastąpiły kolejne wypowiedzi w dyskusji oraz pytania:

P. Aleksandra Wąsik (Związek Nauczycielstwa Polskiego):

- Kiedy nauczyciele otrzymają bony na laptopy;
- Jaki będzie średni koszt laptopa, który otrzyma uczeń;
- Dlaczego nauczyciele szkół ponadpodstawowych nie zostali uwzględnieni w programie.

P. Joanna Furmaga-Stoczkiewicz:

Wyraziła swoje rozczarowanie z powodu informacji dotyczącej niepublikowania imiennej listy beneficjentów KPO. W jej opinii publikowanie listy 100 największych beneficjentów ma wyłącznie wymiar promocyjny. W dokumentach KE nie ma zakazu publikowania imiennych list. Zwracając się do MRiRW wyjaśniła, że stronie pozarządowej nie chodzi o podawanie do publicznej wiadomości list z nazwiskami osób fizycznych, ale o kontrolę społeczną większych wydatków publicznych rzędu 3 - 5 lub 10 mln zł, których w skali KPO będzie dużo. Strona społeczna chciałaby uniknąć sytuacji, kiedy będzie zwracać się do KE z pytaniem, czy KE zezwala na publikowanie przez kraj członkowski listy wszystkich beneficjentów.

P. Renata Calak:

Jeszcze raz podkreśliła, że MFiPR będzie przekazywać informacje członkom KM KPO, a celem MFiPR jest zapewnienie analogicznego systemu przepływu informacji o KPO, jaki od lat funkcjonuje w polityce spójności. Zadeklarowała zorganizowanie spotkania poświęconego przekazywaniu informacji i zobowiązała dyr. **Sidorowicza** do udziału w takim spotkaniu.

Pracodawcy Rzeczypospolitej Polskiej:

Zwrócił się z propozycją, żeby spotkanie w takim samym składzie odbyło się za miesiąc, ponieważ czas przeznaczony na dyskusję wyczerpał się, długie wielogodzinne spotkania są nieefektywne. Zadał pytanie:

- Skąd pewność, że PFR, spółka akcyjna będzie traktowana jako podmiot, który jest uprawniony do prefinansowania inwestycji; z czego będzie finansowana spłata obligacji, jeśli środki, jakie do PFR spłynęły służą innemu celowi tj. prefinansowaniu wydatków z KPO; czy członkowie KM KPO mogą

otrzymać harmonogram zarządzania płynnością finansową PFR; czy były prowadzone z NBP rozmowy nt. rolowania obligacji, które znajdują się w jego posiadaniu.

P. Adam Zawisny:

- W jaki sposób zostaną zagwarantowane zobowiązania dotyczące zapewnienia dostępności dla osób z niepełnosprawnościami i osób ze szczególnymi potrzebami oraz zasad równościowych. Wniosek o rozważenie zastosowania zasad analogicznych, jak dla polityki spójności i obowiązujących tam wytycznych w ww. zakresie na lata 2021-27.
- A4.1.1. Inwestycje wspierające reformę instytucji rynku pracy, jak reforma uwzględniła i uwzględni niski procent zatrudnienia osób z niepełnosprawnościami i w jaki sposób, zmierza do podwyższenia tych wskaźników oraz czy wsparcie finansowe obejmuje niepubliczne instytucje rynku pracy.
- A.4.2.1. Maluch+ – jakie wymogi dostępu i warunki dodatkowe zostały zawarte w ramach naborów, by miejsca opieki były dostępne dla dzieci z niepełnosprawnościami oraz dla rodziców z niepełnosprawnościami. Czy rejestr miejsc opieki zawiera informację odnośnie dostępności placówek dla osób z niepełnosprawnościami i szczególnymi potrzebami. Czy jest wynik audytu dostępności systemu informatycznego.
- A4.3.1 Programy wsparcia inwestycyjnego umożliwiające w szczególności rozwój działalności, zwiększenie udziału w realizacji usług społecznych oraz poprawę jakości reintegracji w podmiotach ekonomii społecznej, w jaki sposób zapewniono, że zostaną zrealizowane wymagania dotyczące dostępności w ramach realizowanych i wspieranych usług oraz zgodności z konwencją o prawach osób z niepełnosprawnościami i strategiami.

P. Justyna Nakielska (Kampania Przeciwko Homofobii):

Poparła wniosek przedmówców dotyczący zasad oraz wniosek o udostępnienie list beneficjentów wsparcia z KPO. Poprosiła o przekazanie prezentacji z KM KPO oraz zadała pytanie:

- Jak wyglądał proces ustalania kamieni milowych i jak ma się sprawa praworządności oraz czy KE przesłała odpowiedź na autoanalizę Polski (ta część pytania wynika z doniesień medialnych).

Konfederacja Lewiatan:

- Czy wśród uruchomionych % alokacji (dane w prezentacji MFIPR) znajduje się inwestycja, o której informował MAP, gdzie ostatecznie wnioskodawca wycofał się. Jest to bardzo duża inwestycja wpływająca na ten wskaźnik.

P. Małgorzata Majewska, Zastępca Dyrektora Departamentu Oceny Inwestycji, Ministerstwo Zdrowia:

- Nabory do D.3.1.1. nie zostały jeszcze uruchomione.

P. Piotr Romanowski, Ministerstwa Cyfryzacji:

- Nauczyciele otrzymają bony na laptopy we wrześniu 2023 r., średni koszt laptopa dla ucznia szacowany jest na 3200 zł (trwa przetarg na ten cel), a nauczyciele szkół ponadpodstawowych nie zostali objęci programem, ponieważ uczniowie tych szkół też nie otrzymają laptopów.

P. Marlena Kończak:

- A.4.1.1 - zmiany w ustawie dotyczą trzech głównych filarów, z czego jeden jest zakończony, a pozostałe są w realizacji. Przepisy te uwzględniają sytuację osób z niepełnosprawnościami. Z tą reformą jest związana inwestycja, która dotyczy wsparcia przede wszystkim publicznych służb zatrudnienia (duża część środków dotyczy przygotowanie systemu informatycznego), wskaźniki w KPO w tej inwestycji to 100% publicznych służb zatrudnienia, w których został wdrożony nowy system informatyczny i 50% pracowników zatrudnionych w tych instytucjach, które zostały zatrudnione w oparciu o nowe przepisy.
- MALUCH+ – temat związany z dostosowaniem miejsc dla dzieci, jak i dla rodziców określa *Ustawa o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3* i każdy podmiot aplikujący o środki musi te

przepisy spełniać. Rejestr źłobków monitoruje natomiast liczbę źłobków, które uwzględniają szczególne potrzeby i z rejestru źłobków takie informacje będzie można pozyskać.

Przedstawicielka MRiPS wyjaśniła, że nie posiada szczegółów informacji nt. wyników audytu, ale mogą one być przekazane po KM KPO zainteresowanym osobom.

- Inwestycja związana z podmiotami ekonomii społecznej - zasada deinstytucjonalizacji jest stosowana.

P. Sebastian Sobieraj:

- Zachęcił do zapoznania się z rocznym sprawozdaniem finansowym. PFR jest spółką akcyjną i informacje na temat przepływów finansowych oraz inne szczegółowe pytania, wykraczające poza kompetencje KM KPO, nie będą udzielane.
- Do PFR ma wrócić po 2023 r. łącznie ok. 28 mld zł ze wszystkich tarcz od początku ich trwania.

P. Renata Calak:

Wyjaśniła, że lista inwestycji jest w KPO, ale jeśli istnieje potrzeba, zostanie przekazana wszystkim członkom KM KPO.

Odnosząc się do postulatu zwołania kolejnego posiedzenia KM KPO w ciągu miesiąca, wyjaśniła, że Komitet przyjmując Uchwałę nr 1 postanowił o powołaniu podkomitetów, a w związku z tym dodatkowe informacje będą przekazywane w ramach tamtych gremiów i tam będzie odbywała się szczegółowa dyskusja.

P. Barbara Rymśza (Rada Główna Nauki i Szkolnictwa Wyższego):

Poparła wniosek P. **Kamila Sobolewskiego**, żeby w możliwie krótkim terminie odbyło się kolejne spotkanie kontynuujące ten KM KPO, na którym będą omawiane dalsze punkty z agendy. Dyskusja przeciąga się, omawiane są istotne kwestie. Zwróciła także uwagę, żeby pytania bardzo szczegółowe, jakie na tym spotkaniu zadają członkowie, a wymagające precyzyjnych i technicznych wyjaśnień, były przedmiotem prac podkomitetów, ponieważ nie wszyscy są zainteresowani w takim samym stopniu każdą tematyką, której KPO dotyczy.

P. Renata Calak:

Ustosunkowała się do wniosku i wyjaśniła, że strona polska ma krótki czas na rewizję (harmonogram wynikający z ustaleń KE) i zaapelowała o kontynuowanie pracy w dniu 17 maja br. W związku z powołaniem podkomitetów, zaproponowała ich uformowanie, rozpoczęcie prac, a następnie kolejne posiedzenie Komitetu.

Została ogłoszona przerwa.

4. Rewizja KPO – wnioski z konsultacji publicznych. Ta część spotkania rozpoczęła się od prezentacji w kolejności:

P. Monika Dołowiec, Zastępca Dyrektora Departamentu Strategii, MFIPR - podstawy prawne i wytyczne KE, uwarunkowania polskiego rozdziału REPowerEU, harmonogram prac nad rewizją KPO, najważniejsze zmiany w KPO (reformy i inwestycje) i w alokacji, wyniki konsultacji.

P. Marcin Janiak, Zastępca Dyrektora Departamentu Funduszy Europejskich, Ministerstwo Klimatu i Środowiska - rewizja KPO w obszarze energetyki i środowiska, w tym rozdział REPowerEU.

P. Małgorzata Majewska, Zastępca Dyrektora Departamentu Oceny Inwestycji, Ministerstwo Zdrowia - Komponent D „Efektywność, dostępność i jakość systemu ochrony zdrowia.

P. Paweł Lewandowski, Podsekretarz Stanu, Ministerstwo Cyfryzacji - Zakres wprowadzonych zmian w Komponentcie C „Transformacja cyfrowa”.

Po prezentacjach P. **Renata Calak** zaprosiła zebranych do dyskusji. Głos zabierali odpowiednio:

P. Aleksandra Wąsik:

- Czy w programie Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 (FERS) zwiększą się wskaźniki w związku z rezygnacją w KPO z Koordynatorów działań cyfrowych w szkołach oraz zaproponowała dołożenie tych środków do szkolnych sieci LAN.

P. Piotr Romanowski, Ministerstwo Cyfryzacji i P. Tomasz Kulasa, Centrum Transformacji Cyfrowej:

Wyjaśnili, że 19 mln zł nie rozwiązuje potrzeb dla inwestycji w sieci LAN, a środki będą przesunięte na szkolenia w zakresie e-kompetencji cyfrowych. Wskaźniki w FERS zostaną zmienione podczas przeglądu śródkresowego, jeśli pojawią się takie możliwości.

Pracodawcy Rzeczypospolitej Polskiej:

- Dlaczego w części grantowej tylko 4 mld zł będą przeznaczone na sieci elektroenergetyczne, jeśli potrzeby wg przedstawicieli rządu – ministrów są większe i zapowiadają, że wydane zostanie więcej (52 mld zł).

P. Marcin Janiak:

Odpowiedział, że składa się na to wiele czynników, a na sieci elektroenergetyczne mimo wszystko jest przeznaczonych najwięcej środków bezzwrotnych. KPO jest tylko jednym z elementów, bo są środki z innych źródeł finansowania m. in. polityki spójności, w dalszej perspektywie środki z Funduszu Transformacji Energetyki. Należy pamiętać o krótkim okresie finansowania i że przedsiębiorstwa będą zmuszone do zapewnienia tzw. wkładu własnego. Przy tym należy mieć na względzie inne priorytety tj. czyste powietrze, termomodernizacja szkół, itd.

P. Grzegorz Kubalski (Związek Powiatów Polskich):

Skomentował pod kątem merytorycznym prezentację tj. wydzielanie środków na pochodzące z części grantowej lub pożyczkowej, co nie ma znaczenia, jak państwo będzie rozdzielało te środki niżej np. w formie grantów. Różnica polega na tym, że nie beneficjenci spłacają pieniądze, tylko państwo bierze na siebie deklaracje, że w przyszłości środki do KE zwróci z innych dochodów. Następnie odniósł się do kwestii organizacyjnych:

- Co chcemy uzyskać poprzez wysłuchanie prezentacji i dyskusję na KM KPO? Członkowie KM KPO nie dostali propozycji uwag i rozstrzygnięć do zapoznania się z nimi, by prowadzić dyskusję. Zostały przedstawione flesze/spojrzenia na poszczególne zagadnienia w bardzo szybkim tempie, dlatego strona samorządowa nie chce, żeby efektem było założenie, że KM KPO zaakceptował ten sposób rozpatrzenia uwag. Wysłuchanie nie oznacza, że KM KPO akceptuje wszystkie kierunki zmian. Jednocześnie przypominał, że rewizja nie jest zwolniona od KWIRST i dokument musi być przesłany.

P. Krzysztof Kosiński:

- Pochwalił istotne zwiększenie alokacji w zielonej transformacji miast i dopytywał, czy końcowy beneficjent (samorządy) będzie otrzymywał grant? Jeśli miasta będą pożyczkobiorcami, należy spodziewać się niszowego zainteresowania ze strony miast, bo podobne programy dotacyjne są już realizowane.

P. Renata Calak:

Potwierdziła, że państwo członkowskie decyduje odnośnie dalszej dystrybucji środków.

P. Robert Dziergwa, Dyrektor Departamentu Partnerstwa Publiczno-Prywatnego, MFIPR:

Część dotycząca zielonej transformacji miast jest instrumentem stricte pożyczkowym, w przypadku projektów, które będą przynosiły dochody albo oszczędności. W okresie styczeń-marzec br. były robione badania ankietowe z JST i 70% jest zainteresowanych realizacją projektów, które będą generowały dochody. Przewidujemy, że oprocentowanie pożyczek będzie preferencyjne w stosunku do oprocentowania rynkowego, natomiast w przypadku projektów, które nie generują dochodów albo pożyczek, będzie możliwe częściowe umorzenie. Ta kwota jest niewielka, bo na 8,5 mld euro, do umorzenia jest ponad 600 mln euro. Zasady umorzeń będą publikowane, jak będzie zatwierdzona rewizja KPO. Uruchomienie części pożyczkowej jest uzależnione od realizacji 1WoP, bo dla części pożyczkowej nie ma prefinansowania z PFR. Jeśli będą uruchomione środki z 1WoP, jesteśmy gotowi w ciągu dwóch miesięcy ogłosić konkursy na nabory. 8,5 mld euro jest olbrzymim zastrzykiem kapitału i spodziewamy się dużego zainteresowania także dlatego, że został rozszerzony zakres interwencji.

P. Renata Calak:

Odniosła się do pytania o oczekiwania wobec KM KPO. Wyjaśniła, że intencją MFiPR jest uzyskanie od Komitetu informacji zwrotnej i opinii, czy zaproponowane zmiany idą we właściwym kierunku, czy są elementy, na jakie należy zwrócić szczególną uwagę. Polska prowadzi równolegle rozmowy z KE więc na ten czas nie znamy jeszcze wszystkich odpowiedzi KE na nasze propozycje i postulaty. MFiPR wystąpiła do KWRiST, RDPPP i RDS o wydanie stanowiska i w związku z tym np. jeszcze 17.05. br. ma miejsce spotkanie z RDPP na temat rewizji KPO. 5 maja br. odbyło się spotkanie Zespołu ds. efektywnego wydatkowania środków europejskich w ramach KWRiST. Od 18 kwietnia br. wszystkie propozycje zmian znajdują się na stronie internetowej.

P. Joanna Furmaga-Stoczkiewicz:

Miała zastrzeżenia do propozycji na nowy fundusz wsparcia energetyki i zagospodarowania 16,5 mld euro, ponieważ jest ona mało profesjonalna w związku z brakiem szczegółów. Poprosiła o więcej informacji dla członków KM KPO.

Skomentowała, że dalsze inwestycje w infrastrukturę gazu ziemnego nie są zgodne, w ocenie Związku Stowarzyszeń Polska Zielona Sieć, z artykułem 23c rozporządzenia WE odnoszącego się do magazynowania gazu, które to mówi, że takie inwestycje są wyjątkowo dopuszczalne w celu zapewnienia najpilniejszych potrzeb i bezpieczeństwa dostaw gazu. Zaprezentowane przez MKiŚ propozycje, nie odpowiadają najważniejszym potrzebom transformacji energetycznej w Polsce.

W kwestii transportowej, przypomniała, że celem REPowerEU i Instrumentu Odbudowy (...) jest budowanie odporności na przyszłe kryzysy i Polska powinna bardzo mocno zmierzać do dekarbonizacji transportu, zmniejszania emisji z transportu. Zadała pytanie:

- Czy MKiŚ rozważyło użycie takich mechanizmów jak np. ulgi dla transportu publicznego, bo KE takie rozwiązania dopuszcza w KPO i niektóre państwa to stosują.

P. Renata Calak:

Skomentowała, że nie jest możliwe i efektywne wydatkowanie tak dużych środków do połowy 2026 r., stąd jest tworzony instrument, by zapewnić dłuższy okres realizacji. Zdajemy sobie sprawę, że nad rozwiązaniami w funduszu trzeba jeszcze popracować, by środki zostały racjonalnie wydatkowane.

P. Marcin Janiak:

- Fundusz zeroemisyjny powinien przyczyniać się do szerokiej transformacji Polski w kierunku osiągnięcia neutralności klimatycznej, czyli fundusz docelowo będzie finansował zarówno źródła, sieci, transport zeroemisyjny, itd. w ramach szerokiego portfela funduszy inwestycyjnych. Co istotne, jeśli KE nie zgodzi się na takie podejście, żeby do 2026 r. mogło nie być gotowych inwestycji, ale np. umowy, to Polska nie będzie w stanie realnie wydatkować tak dużej kwoty, patrząc również na inne źródła finansowania.
- MKiŚ przekazał na poziom Rady Ministrów aktualizowane dokumenty strategiczne dotyczące polityki energetycznej Polski i odtąd trwa na ten temat rozmowa. Aktualizacja KPK – prace są zaawansowane i w połowie roku dokument będzie skierowany do konsultacji.
- Infrastruktura gazu – propozycja przeniesienia dyskusji na właściwy podkomitet.

P. Monika Michalska, Zastępca dyrektora Departamentu Strategii Transportu w Ministerstwie Infrastruktury:

- Ulga dot. transportu publicznego – główną myślą, w trakcie prac nad KPO, było, jak po pandemii zachęcić pasażerów do powrotu do transportu publicznego. Odbyły się z KE rozmowy dotyczące różnych ulg lub dopłat, ale zakończył się one niepowodzeniem. Na etapie rewizji KPO wydaje się mało realna zmiana zakresu zapisów.

P. Grzegorz Cichy (Unia Miasteczek Polskich):

- Aktualizacja strategii 5G dla Polski i puli pieniędzy dla samorządów, które miały wzorem Rzeszowa inwestować własne środki w sieci 5G – czy ten pomysł jest rozważany, a jeśli nie, jak będzie realizowany *Komponent C1.1. – zapewnienie dostępu do bardzo szybkiego Internetu w obszarach białych plam*, gdzie komercyjni przedsiębiorcy nie będą inwestować w rozwój tej sieci.

P. Rafał Sukiennik, Dyrektor Departamentu Rozwoju Cyfrowego, MFiPR:

Wyjaśnił, że konkurs analogiczny i na tych samych niemal zasadach co w programie *Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy 2021-2027*, będzie w KPO. Celem tego konkursu jest pokrycie białych

plam w niemal 100% (odcięte zostaną te adresy białych plam, które są najdroższe, co będzie wg szacunków dotyczyło kilkudziesięciu tys. gospodarstw). Konkurs w FERC i w KPO zostanie otwarty w czerwcu, oczekujemy na negocjacje z KE stawek jednostkowych.

P. Katarzyna Zimmer – Drabczyk:

- Czy konsultacje rewizji KPO w RDS zmieniają w jakiś sposób stanowisko Rządu ws. omawianych zmian.
- Kompleksowy przegląd możliwości tworzenia w szpitalach powiatowych ośrodków opieki długoterminowej oraz oddziałów geriatrycznych w Polsce – czy analiza została zrobiona, w jaki sposób efekty analizy wpływają na rewizję KPO.
- Budowa kompleksowego systemu zakupu biletów – wobec sygnałów o rezygnacji z tego kamienia milowego, czy w najbliższej przyszłości z jakichkolwiek innych środków będzie taka inwestycja w Polsce przeprowadzona.

P. Monika Michalska:

W zakresie kompleksowego systemu zakupu biletów wstępne szacunki pokazują, że aktualnie na realizację posiadamy ¼ dostępnych środków z KPO, dlatego i biorąc pod uwagę inne problemy natury techniczno-informatycznej, jakie mogłyby pojawić się, najlepszym rozwiązaniem jest rezygnacja w KPO z tego biletu.

P. Małgorzata Majewska:

W reformie w części pożyczkowej są dwa elementy związane z opieką długoterminową tj. przegląd możliwości, który został dokonany w 2022 r. i opublikowany na stronach MZ, co było podstawą do późniejszych prac legislacyjnych dających podstawę do przygotowania naboru. Także w kontaktach z KE wykorzystywane są efekty przeglądu.

5. Sprawy różne

Pracodawcy Rzeczypospolitej Polskiej:

- Zwrócił się o przygotowanie planu działania dla KM KPO, który obejmuje harmonogram działań Rządu od strony wydatkowej.
- Wniósł, żeby KM KPO równie dużo czasu, co na tematy wydatkowe i uwagi, poświęcił na stronę zobowiązań, jakie podejmujemy w związku ze środkami z KPO (tj. sposoby pozyskania środków na spłatę zobowiązań, itp.).
- Jako reprezentant biznesu oczekuje rzetelnej informacji ze strony polityków, kiedy środki z KPO będą odblokowane. Odpowiedzialne firmy, w związku z taką niepewnością, wstrzymują się z podjęciem procesów inwestycyjnych, co do których nie ma pewności, że znajdzie się na niefinansowanie, ponieważ PFR nie będzie miał wystarczających środków zaplanowanych w KPO.

P. Renata Calak wyjaśniła:

Zadaniem KM KPO jest przede wszystkim monitorowanie realizacji KPO. Jeśli są potrzeby, żeby przygotować szczegółową prezentację w zakresie obciążeń danego państwa członkowskiego, w tym Polski z tytułu spłaty części pożyczkowej KPO, MFiPR jest otwarte na propozycję członków KM KPO. Rozsyłając agendę, daliśmy Państwu możliwość zgłaszania propozycji. Rozumiemy, że jest to pierwsze spotkanie KM KPO i jest zapotrzebowanie na szczegółową i merytoryczną dyskusję nt. finansów.

Pracodawcy Rzeczypospolitej Polskiej poprosił o uwzględnienie takiego punktu jako wypowiedzi Rządu w kolejnej agendzie na spotkanie KM KPO.

P. Barbara Styczeń, Ministerstwo Finansów, doprecyzowała:

KPO ma być finansowany z części dotacyjnej i pożyczkowej. Koszt spłaty części dotacyjnej będzie ponosił budżet UE finansowany przez składki państw członkowskich, w proporcji, w jakiej dane państwo stanowi % w finansowaniu budżetu UE. Koszt udzielonej Polsce pożyczki będzie zależał od wielu zmiennych, które do czasu aż Polska nie otrzyma pożyczki, trudno oszacować.

P. Renata Calak poinformowała:

Odnosząc się do planu działania - harmonogram reform i inwestycji jest szczegółowo opisany w samym KPO. MFiPR podpisało z każdym resortem porozumienia. W ramach każdego porozumienia są załączniki w postaci harmonogramów realizacji reform/inwestycji pokazujące krok po kroku dojście

do zrealizowania wskaźnika, z którego rozlicza KE. MFiPR skonsultuje z innymi resortami, by plany działań, które dotyczą poszczególnych reform/inwestycji były przedstawiane w ramach podkomitetów, a na kolejnym posiedzeniu KM KPO przedstawiona zostanie usystematyzowana informacja. Trzeba mieć jednak na względzie, że trwa renegocjacja KPO i te zmiany mogą wpływać na aktualność harmonogramów.

Następnie zakończyła spotkanie.

Protokół zatwierdził:

Grzegorz Puda

.....
Przewodniczący KM KPO